

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 11, LT-01103, Vilnius, tel. 8 706 63846, faks. 8 706 63895

el. p. LRVkanceliarija@lr.lt, <http://www.lrv.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604574

Nr.

Arvydui Každailiui
Arvydas.kazdailis@gmail.com

Į Jūsų 2019-09-22 kreipimąsi
(2019-09-23 reg. Nr. PSG-2617)

Vilniaus miesto savivaldybės administracijai

Kopija
Kultūros ministerijai

DĖL LUKIŠKIŲ AIKŠTĖS PERTVARKYMO

Gerbiamasis A. Každaili,

susipažinome su Prezidentūros kanclerei, Vyriausybės kanceliarijai ir kitų įstaigų atstovams adresuotu Jūsų kreipimusi, susijusiu su Lukiškių aikštės pertvarkymo problemomis. Vertiname Jūsų pateiktus pastebėjimus ir dėkojame už pasiūlymus.

Atsižvelgdami į tai, kad Vilniaus miesto savivaldybės administracija įgyvendina Lukiškių aikštės sutvarkymo darbus, prašome Vilniaus miesto savivaldybės administraciją pagal kompetenciją įvertinti pasiūlymus ir Jums atsakyti.

PRIDEDAMA. 4 lapai (išskyrus pirmąjį adresatą).

Asmenų aptarnavimo skyriaus vedėja

Gitana Vaškeliene

Erika Kasiliūnaitė, tel. 8 706 61 802, el. p. erika.kasiliunaite@lr.lt

VALSTYBĖS AIKŠTĖ, AR KLOUNADA

Lukiškės, 2019 09 22

Esu Arvydas Každailis, dailinikas daugiausia dirbantis simbolikos ir heraldikos srityse. Iš mano rankų svarbiausi Lietuvos Valstybės, savivaldos ir personalinės heraldikos objektai. Šais metais surengiau aštuonias parodas Vilniuje ir kituose Lietuvos miestuose. Tai heraldikos ir grafikos parodos skirtos Lietuvos Valstybės atkūrimui. Visas jas, išskyrus vieną, rengiau savo lėšomis. Dalyvauju polemikoje dėl Lukiškių aikštės likimo ne todėl, kad kada nors būčiau tarpe autorių. Niekada tokiu nebūsiu. Kaip piletis, šia tema domiuosi seniai, Ji man svarbi ir susijusi su mano veiklos sritimi heraldika ir simbolika. Neneigiu techninių globalizacijos privalumų, kartu vis aiškiau matau vieningus dalies valdininkijos ir verslo atstovų, ištikimų globalizacijos idėjai, veiksmus sąmoningai blokuojančius pačią diskusiją ir aikštės pertvarką. Aikštės pertvarkos tema esu daug rašęs ir kalbėjęs. Deja šiandien daug kalbančių, bet mažai girdinčių, ypač Valstybės vyrų. Negirdėjimas tapo norma. Jau seniai kalbu ir rašau vedamas tikėjimo, kad globalizacija pavojinga Lietuvos išlikimui, todėl viliuosi, kad Lietuvos inteligentija ir jaunimas tars savo žodį taip ilgai užsitęsusiam ir bevaisiam Likiškių aikštės pertvarkos į Valstybės aikštę procesui sukėlusiam tik priešpriešą. Mano tikslas atkreipti Lietuvos žmonių dėmesį į šios aikštės pertvarkymo problemas. Tikiu, kad pagaliau išgirsime vieni kitus. Tariamam Lietuvos įvaizdžiui paskutiniaisiais metais sunaudota daug energijos, įvairiausių idėjų ir lėšų. Rezultato jokio.

Esu įsitikinęs, kad šios aikštės urbanistinis ansamblis, kaip geriausias Lietuvos įvaizdis, būtų tinkamiausias pasirinkimas. Dar 1999 metais Seimas apibrėžė šios aikštės paskirtį NUTARIMU DĖL VALSTYBĖS SOSTINĖJE ESANČIOS LUKIŠKIŲ AIKŠTĖS FUNKCIJŲ (1999 m. vasario 11 d. Nr. VIII-1070). Tai vienintelis profesionaliausias ir atliepiantis tautos lūkesčiams dokumentas šiuo klausimu. Kiek žinau jis paruoštas žymių Lietuvos architektų brolių Nasvyčių. Noriu išsakyti savo nuoskaudą matant bevardę aikštę ir įstrigusį jos pertvarkos procesą. Ypač šiuo metu, kai įvyko projektų konkursas rūmams ant Tauro kalno. Žinau, jaučiu, kad visiems Lietuvos žmonėms reikia Valstybės sostinėje, tautos, ar laisvės kovų aikštės. Visi įvykę konkursai sėkmės neatnešė nuklydus nuo pirminio dokumento ir nesuformavus nieko tinkamo.

Viena iš nesėkmės priežasčių nesusikalbėjimas. Laikui bėgant dalyje visuomenės ryškėjo klaidingas požiūris, kad Lietuvos Valstybė tik nuo tik nuo 1920 metų Steigiamojo Seimo, kad laisvės kovos tik partizanų ir rezistentų. Nematant tūkstantmetės VALTYBĖS istorijos, nematant žuvusių už ją, nebūtų įvykęs ir jos atgimimas XXa. pradžioje. Ir šiandien Valstybės herbo vardas VYTIS tarsi nukelia mus XX a. valstybės atkūrimo laikmečio kovas, bet ne visas kovas nuo seniausių laikų dėl savos VALSTYBĖS kaip lemiamos sąlygos tautai išlikti. Toks supratimas, kad Lietuva tik nuo 1919 metų, lėmė tremtinių ir rezistentų poziciją siūlant "Laisvės kario" skulptūrą. Ši puiki, realistinė raitelio skulptūra išjojusi į Kauną ir pastatyta ne dviejų didžiausių Lietuvos upių sątaikoje, yra paminklas žyminiam karvedžiui, bet nėra Valstybės herbo simbolis. Kaip modernios skulptūros Gitenio Umbraso skriejantis raitelis puikus skulptūros

kūrinys, bet dėl savo horizontalaus polėkio netiko ir taip horizontaliai aikštei, be to supanašėjo su Mongolijos herbu. Abu variantai Per dvidešimtį metų daugelio valdininkų ir visuomenininkų organizuotų konkursų patyrė fiasko, nes profaniškomis konkursų sąlygomis, klaidino nuolankius skulptorius ir architektus. Tą liudija ir šiandienos Vilniaus mero desperatiškas siekis statyti aikštėje natūralaus dydžio bunkerio maketą. Tokį veiksma pavadinti kitaip nei klounada neišeina. Patį Andriaus Labašausko bunkerio projektą, kuriam nepritaria ir patys rezistentai ir partizanai, galima vetinti tik kaip vaiko vapėjimą. Visa tai netinka senajai Valstybės sostinei ir neturi nieko bendra su 1990 m. Seimo nutarimu dėl Lukiškių aikštės pertvarkymo ir su mano daug kartų viešai išsakytais Lietuvos valstybingumo įprašminimo aikštėje teiginiais.

Matydamas Valstybės aikštės formavimą kaip urbanistinio, architektūrinio ansamblio su skulptūriniais akcentais, jaučiu daugelio architektų palaikymą, kurie dėl galimybės dalyvauti būsimuose konkursuose, savo požiūrio ir teiginių šiuo klausimu, neviešina. Girdžiu ir intelektualaus jaunimo norą matyti aikštėje obeliską. Nežiūrint vykusių nesklandumų ir išleistų lėšų aikštės pertvarkai šiandien vis aiškiau matosi, globalistinių pažiūrų valdininkų savivalė ir liberalios demokratijos nieko neįpareigojantis šūkis "laisvė dėl laisvės". Laisvė be įsipareigojimų nėra tikroji laisvė, o toks požiūris veda į sąmyšį, patogų įvairioms manipuliacijoms. Laikui bėgant sąmyšio vis daugėja. Nejučia kyla klausimas kas tai? Ar kryptingas politinis veiksmas sabotuojant, ar paprasčiausia karjeristų saviveikla? Bėgant laikui per dešimtis metų vis geriau matosi profesionalų tylėjimas, laukiant nurodymų "iš aukščiau". Dalyvaujant polemikoje Lukiškių aikštės pertvarkos į Valstybės aikštę taip pat ryškėja valstybės vyrų, architektų, skulptorių ir visuomenininkų noro ir patirties stoka formuojant PAČIĄ IDĖJĄ, o be jos - tiek architektų, tiek skulptorių pastangos būna bergždžios. Tuo puikiai naudojosi, kai kurie Valstybės tarnautojai globalistai viršydami savo įgaliojimus ir įvairūs "aktyvistai" skelbdami profaniškus ir nelegalius konkursus, nes žino: atsakomybės už tai nebus. Aktyviausi vyksmo dalyviai žinomi. Žinomi ir jų globalizatoriški t. y. politiniai tikslai: "aikštė gali būti bet kokia, tik ne Valstybės". Aktyviausius galiu įvardinti: tai ŠMC vadovas Kęstutis Kuizinas ir šio centro menotyrininkės, nacionalinio muziejaus vadovė Lolita Jablonskienė, buvusi Kultūros ministrė Liana Ruokytė ir jos viceministrė Gintautė Žemaitytė, Vilniaus miesto meras Remigijus Šimašius ir kiti... Tai jų organizuoti įvairūs legalūs ir nelegalūs konkursai, iš kurių naiviausias, bet skandalingiausias – BUNKERIS, dėl kurio Kultūros ministerija iki šiol teismuose.

Kadangi į visus aikštės pertvarkymo pasitarimus ir konkursų organizavimą heraldikos specialistai nebuvo kviečiami ir siekiant, kad tolesni aikštės idėjos formavimo ir realizavimo veiksmai būtų pozityvūs privalau įvardyti keletą svarbių teiginių ir doktrinų:

1.

Visiems Lietuvos žmonėms reikia Valstybės sostinėje, Lukiškių aikštėje valstybės, tautos, ar laisvės kovų aikštės.

2. Po visų “pertvarų” ir išlaidų Lukiškių aikštė liko bevardė ir be idėjos.
3.
Herbas yra sakralus ženklas.
4.
Europos valstybių herbai pavadinimų neturi. Jų figūros statiškos, tap vadinamoje heraldiškoje pozoje. Tai sena Europos heraldikos tradicija.
5.
Vėlai atsiradęs ir prigijęs Lietuvos herbo vardas VYTIS tarsi nusako “kažką vyti”. Toks Valstybės herbo suvokimas, kilęs iš lenkiško žodžio “Pogonj”, klaidingas. Žodis “vytis” reiškia kažką vyti ir šiandien gyvas tautos sąmonėje. Bet šis įvaizdis, kaip ir jo gimimo laikas mus nukelia tik į tą pačią XX a. pradžią, kai valstybė buvo atkuriamą, o heraldika, kaip disciplina mažai žinoma. Visi valstybių herbai niekur neskrieja ir nieko nesivaiko, išskyrus Mongolijos herbą.
6.
Lietuvos Valstybės herbas yra vienas seniausių valstybės herbų Europoje. Bėgant amžiams susiformavo jo prasmė - “BRANDUS VALDOVAS GEBANTIS APGINTI SAVO ŠALĮ”- yra Valstybės herbo prasmės doktrina.
7.
Lietuvos VALSTYBĖS herbas išimtas iš skydo, kaip ir kiti herbai lieka herbo simboliu, bet ne realistine skulptūra. Visi herbai ir jų simboliai turi senas heraldikos pateikimo tradicijas ir taisykles.
8.
Lietuvos Valstybės herbo idėja gali tapti pagrindine kuriant Valstybės aikštę. Jo sudėtis įpareigoja aikštės formavimo pagrindines spalvas: raudonas akmuo ir baltas metalas.
9. Lietuvos Valstybės herbo simbolis aikštėje privalo būti: aukštai, centre, sidabrinis.
10.
Nepakanka aikštėje patupdyti kad ir puikią skulptūrą, kad pati aikštė taptų idėjos nešėja. Lukiškių aikštės lokalizacija leidžia formuoti ARCHITEKTŪRINĮ ANSAMBLĮ su idėją papildančiais simboliniais, skulptūriniais ar kitais akcentais nuo Tauro kalno iki šv. Jokūbo ir Pilypo bažnyčios, kaip numatyta 1999 metų Serimo dokumente.
- 11.

Keisti taisyklingą Lukiškių aikštės planą į asimetrišką yra grubi klaida, žalojanti pačią aikštę ir iškreipianti Valstybės aikštės idėją.

12.

Šios aikštės pertvarkos problemos spręstinos ne savivaldybės, ar kitų atskirų aukštų pareigūnų, bet tik nacionaliniu lygiu, pasitelkiant specialistus.

Baigdamas norėčiau palinkėti visiems, kuriems rūpi aikštės ateitis, neatidėliojant išgirsti, suprasti vieniems kitus ir rasti bendrą kalbą aikštės idėjai, kad jos vedami profesionalai galėtų tikslingai kurti ir konkuruoti, o vertintojai specialistai vertinti meninį lygį ir atitikimą Valstybės aikštės idėjai.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija 188604574, Vilniaus m. sav., Vilniaus m., Gedimino pr. 11
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LUKIŠKIŲ AIKŠTĖS PERTVARKYMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2019-09-30 Nr. PSA-859
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Gitana Vaškelienė, skyriaus vedėja, Asmenų aptarnavimo skyrius
Sertifikatas išduotas	GITANA VAŠKELIENĖ, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2019-09-30 16:26:33 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2019-09-30 16:26:49 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-10-30 10:01:24 – 2021-10-29 11:01:24
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DIVIS, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, į.k.188604574 LT", sertifikatas galioja nuo 2018-12-27 14:02:02 iki 2021-12-26 14:02:02
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų informacijos ir veiklos procesų valdymo informacinė sistema DIVIS, versija 3.4.46
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2019-09-30 16:28:30)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2019-09-30 16:28:30 Dokumentų informacijos ir veiklos procesų valdymo informacinė sistema DIVIS